

**Universitatea de Arhitectură
și Urbanism „Ion Mincu”**

**Uniunea Arhitecților din
România**

**SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI
ȘTIINȚIFICE ȘI ATELIERUL DE
CERCETARE DOCTORALĂ ALE
ȘCOLILOR DOCTORALE DE URBANISM
ȘI ARHITECTURĂ – EDIȚIA A XI-A**

**Sesiune: București, 11 iunie 2024
Atelier: Chiojdu, jud. Buzău, 12 iunie 2024**

SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE A ȘCOLILOR DOCTORALE DE URBANISM ȘI ARHITECTURĂ – EDIȚIA A XI-A

București – Chiojdu, 11-12 iunie 2024

Evenimentul este organizat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, pe baza unei finanțări din fondul destinat manifestărilor extracurriculare, în parteneriat cu Uniunea Arhitecților din România. **Obiectivul** evenimentului este de a prezenta și de a dezbate rezultatele cercetării doctorale din cadrul Universității, facilitând dialogul doctoranzilor în vederea formării unor echipe de cercetare capabile să dezvolte împreună proiecte de cercetare și îmbunătățind calitatea tezelor prin schimbul de idei. Deși prezența unui public larg este încurajată, accesul la lucrările sesiunii este permis doar participanților înscriși, indiferent dacă prezintă sau nu o lucrare, iar la atelier doar doctoranzilor care trimit la timp materialele cerute și sunt selectați de comitetul de organizare.

Comunicările din cadrul sesiunii de comunicări științifice ale Școlilor Doctorale ale UAUM vor fi susținute sub forma unor prezentări orale însoțite de un suport electronic (Power Point, Adobe Acrobat) pe parcursul a maximum 15 minute, inclusiv întrebările, în sesiuni moderate pe data de 15 iunie în București. **Lucrările integrale** aferente prezentărilor din domeniul urbanismului sau care au legătură cu acest domeniu se vor publica în „Revista Școlii Doctorale de Urbanism” (<http://www.rsdu.ro/>), iar cele din domeniul arhitecturii (și, în funcție de opțiuni, și din cel al urbanismului) în alte publicații ale universității sau din afară, dacă vor fi admise de referenții de specialitate și vor respecta instrucțiunile de redactare ale acestor publicații. Termenul-limită de trimitere a articolelor ce urmează a fi publicate este **31 noiembrie 2024**. Prezentările vor fi susținute la sediul Uniunii Arhitecților din București, str. Jean Louis Calderon nr. 48, sector 2, București, cod 020038.

Atelierul din 12 iunie este destinat îmbunătățirii abilităților de cercetare ale doctoranzilor, cu precădere în ceea ce privește organizarea cercetării doctorale și scrierea tezei de doctorat. Transportul la atelier este asigurat de UAUM în limita unui număr de 10 locuri, ocupate în ordinea primirii solicitărilor (data și ora înscrierii). Plecarea se va face din fața Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, str. Academiei nr. 18-20, sector 1, București, cod 010014.

Persoană de contact: prof. dr. ecol., dr. geogr., habil. urb. Alexandru-Ionuț Petrișor, e-mail: alexandru_petrisor@yahoo.com

Comitetul științific / de organizare

Prof. dr. ecol., dr. geogr., habil. urb.
Alexandru-Ionuț Petrișor
Arh. Ileana Tureanu
Prof. dr. arh. Anca Mittrache
Prof. dr. arh., habil. urb. Angelica Stan
Prof. dr. arh. Marian Moiceanu
Prof. em. dr. arh. Mariana Eftenie
Prof. em. dr. arh. Cristina Olga Gociman

Prof. dr. arh. Nicolae Lascu
Prof. em. dr. arh. Cristina Victoria Ochinciuc
Prof. em. dr. arh. Sorin Ilie Vasilescu
Prof. em. dr. arh. Ana Maria Zahariade
Lect. dr. arh. Dragoș Horia Buhociu
Lect. dr. arh. Andrei Mitrea
Asist. dr. urb. Dana Milea
Asist. dr. urb. Corina Pop

Program

Marți, 11 iunie 2024		Miercuri, 12 iunie 2024	
9:30-9:50	Înregistrare	8:30-9:00	Instructaj PSI/SSM
9:50-10:00	Deschiderea lucrărilor	9:00-12:00	Deplasarea spre Chiojdu cu microbuz sau autoturism
10:00-12:00	Prezentarea lucrărilor	12:00-13:00	Vizita obiectivului „Casa cu blazoane”
12:00-12:10	Concluzii	13:00-14:00	Masa de prânz
		14:00-17:00	Atelier de cercetare
		17:00-18:00	Atelier de restaurare
		18:00-21:00	Deplasarea spre București cu microbuz sau autoturism

PROGRAM 11 IUNIE 2024

9:30–9:50 *Înregistrare*

9:50–10:00 *Deschiderea lucrărilor*

10:00–10:20 **Ioana Maria NANIȘ** - *Originile educației de arhitectură*

10:20–10:40 **Cristina-Bianca ȚOGOE** - *Planificarea urbană ca instrument de combatere a deficitului de apă la scară teritorială - Un studiu comparativ între Amman și București*

10:40–11:00 **Antonia PANAITESCU, Angelica STAN** - *Tipare ale puterii de decizie în urbanismul participativ din România*

11:00–11:20 **Ioana Elisabeta ENACHE** - *Sistemul alimentar din perspectiva planificării spațiale*

11:20–11:40 **Ana-Maria HUȚU** - *Regenerare urbană în zonele deprivat din marile orașe - Definierea intervenției de regenerare urbană în zonele deprivat*

11:40–12:00 **Mihaela AL-BASHTAWI** - *Calitate și economie în regenerarea urbană a cartierelor dormitor*

12:00–12:10 *Concluzii*

PROGRAM 12 IUNIE 2024

Ioana Maria NANIȘ - *Ecole des Beaux-Arts – educația de arhitectură în Franța și România*

14:00–17:00 **Cristina-Bianca ȚOGOE** - *Criterii de planificare și dezvoltare a spațiilor publice din zonele aride ținând cont de vulnerabilitatea rețelelor de apă*

Ioana Elisabeta ENACHE - *Agricultura urbană în zonele periurbane ale orașelor mari, practici comunitare și planificare urbană*

LISTA PARTICIPANȚILOR

<i>Nume</i>	<i>Școala doctorală</i>	<i>Lucrare</i>
Ioana Maria NANIȘ	SDA	Da
Cristina-Bianca ȚOGOE	SDU	Da
Antonia PANAITESCU	SDU	Da
Ioana Elisabeta ENACHE	SDU	Da
Ana-Maria HUȚU	SDU	Da
Mihaela AL-BASHTAWI	SDU	Da
Aurelia HULUBA	SDU	Nu
Ildikó LIHAT	SDU	Nu
Alexandru-Ionuț PETRIȘOR	SDU (c. d.)	Nu
Dana MILEA	FU (c. d.)	Nu
Andrei MITREA	FU (c. d.)	Nu
Corina Teodora CHIRILĂ	FU (c. d.)	Nu

REZUMATELE LUCRĂRILOR

Originile educației de arhitectură

Ioana Maria NANIȘ

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de
Arhitectură

Lucrarea urmărește educația de arhitectură în paralel cu evoluția și necesitățile meseriei în trei perioade: antichitate, Ev Mediu și Renaștere. Schimbările care au avut loc atât în profesie cât și în educație au fost influențate de o serie de descoperiri teoretice (de exemplu, tratatul vitruvian în secolul al XV-lea, caietul lui Giuliano da Sangallo sau Codex Escorialensis). Noile descoperiri și acceptarea teoriei clasice au impus ca arhitectura să nu mai reprezinte o disciplină ale cărei cunoștințe erau dobândite doar prin mijloace practice ci și prin studiul teoretic. Astfel, instruirea s-a adresat în continuare către arhitectul profesionist și s-a concentrat asupra definirii necesităților educaționale, fapt care s-a concretizat prin dezvoltarea academiilor italiene și ulterior a celor franceze.

Planificarea urbană ca instrument de combatere a deficitului de apă la scară teritorială - Un studiu comparativ între Amman și București

Cristina-Bianca ȚOGOE

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de Urbanism

Planificarea urbană, ca instrument, se referă la o abordare strategică și sistematică utilizată de urbanisti și alți actori implicați, pentru a ghida dezvoltarea și gestionarea orașelor și a regiunilor. Această abordare cuprinde o serie de metode și mijloace concepute pentru a obține rezultate viabile în mediul urban, ținându-se cont de utilizarea eficientă a resurselor, de îmbunătățirea calității vieții și de dezvoltarea durabilă. De asemenea, acest proces implică analize și previziuni detaliate pentru luarea deciziilor privind, de exemplu, utilizarea terenurilor, transportul sau protecția mediului. Planificarea urbană, ca instrument, nu se rezumă la simpla structurare fizică a spațiilor urbane, ci la încurajarea unui nivel de trai echitabil și durabil.

Teza de doctorat propune analizarea și înțelegerea în detaliu a modalităților de gestionare a apei în contextul schimbărilor climatice, punând accent pe abordările la scară largă. Scopul este de a evidenția prin ce metode reușesc orașele să mențină un echilibru între nevoile societății și dezvoltarea cadrelor economice, politice și de mediu. Astfel, rezultatul cercetării va consta în dezvoltarea unei metodologii prin care se poate ține sub control deficitul apei prin transformarea spațiilor publice, cu ajutorul unor instrumente legislative, care să poată fi implementate la nivel de oraș sau regiune. Caracteristicile acestor instrumente vor fi determinate printr-o analiză comparativă a celor două contexte studiate, Amman și București. Resursa de apă și elementele ce țin de aceasta sunt întotdeauna influențate de climatul unei regiuni, de structura arhitecturală a unui oraș și de contextul istoric al acestuia. Eficiența resursei de apă în ceea ce privește confortul termic este afectată de temperatură, de umiditate, de forța vântului și de umbrirea unui spațiu, în special cu vegetația înaltă. De asemenea, suprafețele din jurul apei constituie elemente fundamentale asupra eficienței acesteia. În esență, apa într-un teritoriu înseamnă mai mult decât o natură estetică. Problema deficitului de apă nu generează doar efecte asupra cadrului fizic, ci și asupra cadrului social, întrucât apa reprezintă și un bun economic. Valorificarea necorespunzătoare a apei în domenii precum producerea energiei, în activitățile industriale și agricole și în utilizările de uz casnic, duce la o gestionare ineficientă, la deversări mari de poluanți și la degradarea ecosistemelor marine și de apă dulce.

Încă de la începuturi, societatea s-a confruntat cu o serie de probleme, una dintre acestea fiind cea a așezărilor umane, ca urmare a dezvoltării demografice, a apariției marilor aglomerări urbane și a mutării populației rurale către oraș. Astfel, analiza celor două contexte, București, România, și Amman, Iordania, va scoate în evidență provocările comune pe care le au cele două regiuni, dar și problemele specifice privind gestionarea apei și cum sunt abordate în cadrul legislativ.

Tipare ale puterii de decizie în urbanismul participativ din România

Antonia PANAITESCU, Angelica STAN

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de Urbanism

Într-un context urban caracterizat de perspective multiple, negocieri și interese variabile, private dar și publice, apare întrebarea: cum este distribuită puterea de decizie în oraș, între actorii urbani? Participarea publică funcționează în România conform unui cadru legislativ pe care îl vom folosi ca o cheie de decodificare a tiparelor după care se distribuie puterea de decizie în planificarea urbană.

Urbanismul participativ în România este un fenomen difuz, compus din inițiative izolate, punctuale, dar în care putem identifica două ipostaze majore: cea care ține de stat, normată prin cadrul legal, respectiv cea independentă, non-guvernamentală, care funcționează complementar cu cea dintâi, sau chiar ca o formă de opoziție. Lucrarea de față se concentrează pe prima ipostază, cadrul legal al urbanismului participativ reprezentând fondul de desfășurare al implicării cetățenilor în luarea deciziilor de planificare urbană. Lucrarea investighează metodele de participare utilizate în planificarea urbană din România, conform cadrului legal major, compus dintr-o serie de trei acte normative, pe care le vom supune unei analize multicriteriale. Criteriile aplicate fiecăruia dintre actele normative sunt de asemenea însoțite de observații privitoare la conținut, dar și observații calitative, referitoare la situația din practică.

În final, informațiile prezentate sunt sintetizate utilizând un instrument de tip matrice, din care rezultă modul în care este repartizată puterea de decizie, conform cadrului legal. Rezultă astfel o imagine globală, compusă din principalele puncte de concentrare a deciziei, actorii urbani suprasolicitați, etapele critice ale unei documentații de urbanism din perspectiva implicării cetățenilor, respectiv metodele participative specifice cel mai des utilizate.

Sistemul alimentar din perspectiva planificării spațiale

Ioana Elisabeta ENACHE

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de Urbanism

Plecând de la contextul nevoii identificării unor soluții pentru o dezvoltare durabilă în acord cu limitele planetare, cercetarea doctorală pornește de la ideea că încurajarea agriculturii urbane și integrarea sistemului alimentar în planificarea orașelor poate facilita tranziția către o dezvoltare durabilă prin crearea sau menținerea unor spații urbane productive. Astfel de spații pot contribui la o schimbare sistemică prin schimbarea mentalității și a comportamentului uman în relație cu mediul înconjurător prin practici comunitare de grădănit.

Prezenta lucrare are ca obiective cunoașterea aprofundată a contextului teoretic privind situația sistemului alimentar și identificarea unui proces de planificare a spațiilor destinate agriculturii urbane în vederea elaborării unui ghid pentru planificarea participativă a acestor spații în zona periurbană a orașului București.

Metodele de studiu includ cercetare empirică și de birou pentru o înțelegere aprofundată a contextului internațional și local.

Rezultatele conțin o sinteză a principalelor teorii care abordează planificarea sistemului alimentar și a spațiilor destinate agriculturii urbane. Studiul conține și o analiză a situației sistemului alimentar la scară globală și a particularităților acestuia la scară națională și locală. Rezultatele arată că există o serie de cercetări contemporane care oferă soluții practice sub forma de ghiduri sau instrumente de planificare a spațiilor destinate agriculturii urbane, iar elemente din aceste teorii pot fi preluate și adaptate la situația din România. Concluziile acestui studiu reprezintă fundamentarea teoretică pentru elaborarea tezei de doctorat care abordează tema agriculturii urbane și a practicilor comunitare de grădănit din perspectiva planificării spațiale.

Regenerare urbană în zonele deprivate din marile orașe - Definirea intervenției de regenerare urbană în zonele deprivate

Ana-Maria HUȚU

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de Urbanism

Cercetarea și-a propus să aducă o contribuție la rezolvarea problemei zonelor urbane deprivate din perspectiva regenerării acestora, prin găsirea instrumentelor potrivite prin care să se poată pune în practică recomandări și direcții de dezvoltare deja enunțate sau prin găsirea unor noi instrumente și metode de intervenție.

În acest context, cercetarea și-a propus să răspundă următoarelor întrebări:

1. Care sunt așteptările realiste ale unei regenerări urbane, pe termen mediu și lung, într-o zonă deprivată, ținând cont de contextul socio-politico-economic local, de condiționările impuse de timp, spațiu și bani?
2. Care sunt pârgurile legale și tehnice prin care se poate iniția, debloca sau accelera dezvoltarea într-o zonă deprivată? (cu referire în special la contextul românesc)

Astfel, s-a realizat o detaliere a tipurilor de operațiuni de regenerare urbană și explicarea etapelor caracteristice acestora, s-a făcut o primă listare a studiilor de caz relevante din punct de vedere geografic, al modului de abordare, al compoziției sociale, al tipurilor de fonduri utilizate etc.

Orice intervenție de regenerare urbană presupune din mai multe etape operaționale, acestea fiind abordate diferit în funcție de context, chiar dacă, la nivelul statelor europene încep să apară din ce în ce mai multe elemente comune, cum ar fi importanța acordată strategiilor participative, obiective clar stabilite, apariția unor organizații din ce în ce mai performante în ceea ce privește gestionarea activităților de regenerare urbană dar și despre convingerea că reducerea scării de intervenție la nivel local va stimula interesul locuitorilor în participarea la luarea deciziilor.

De asemenea, principiile de intervenție de regenerare urbană în zonele deprivate ar trebui gândite și prin prisma potențialului pe care aceste zone îl au, ele nefiind omogene din punct de vedere economico-social ci fiind caracterizate de coexistența, în același areal, a „buzunarelor” de sărăcie și „buzunarelor” de bogăție.

Zona aleasă în final pentru studiu este reprezentată de cartierul Ferentari, scopul cercetării fiind atât găsirea unor politici urbane cu largă aplicabilitate pentru zone similare, dar și, pe cât posibil, a unor soluții inovatoare pentru acest cartier.

Problematica zonei Ferentari nu este epuizată, fiind în continuare un subiect tratat în literatura de specialitate, dar fără corespondent în planul politicilor publice care ar putea să stopeze declinul zonei și să genereze prosperitate.

Având în vedere situația acestui cartier, definită atât prin elementele fizice reprezentate de poziția geografică, structura și mixitatea funcțională, rețeaua de străzi și de transport public, accesibilitate, dar și prin elementele de ordin economic și social, care, coroborate, conturează o realitate complexă, se poate considera că orice operațiune de regenerare urbană va trebui să se muleze foarte bine pe contextul extrem de specific pentru a putea genera efecte pozitive sustenabile.

Calitate și economie în regenerarea urbană a cartierelor dormitor

Mihaela AL-BASHTAWI

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Școala Doctorală de Urbanism

Lucrarea se înscrie în contextul cercetării cu tema *Regenerarea urbană – aplicații pentru orașele din România. Creativitate și economie în regenerarea urbană a cartierelor dormitor*, care a pornit de la premisa că, pentru aceste cartiere – a căror problematică este complexă, trebuie creionate strategii și proiecte concepute împreună cu comunitățile locale, în mod creativ, original și care poate fi totodată economic.

În cadrul lucrării se va încerca demonstrarea rolului pe care îl poate juca o proiectare implicată, care reușește să coaguleze comunități și să contribuie la îmbunătățirea calității mediului, lăsând totodată amprente culturale remarcabile.

Cercetarea de față și-a propus așadar să analizeze unele practici și abordări moderne, de succes, precum și aplicabilitatea lor în domeniul studiat.

Scopul acestei cercetări este de a evalua modalitățile de dezvoltare a contribuției proiectării la transformarea peisajului cartierelor dormitor din țara noastră.

Obiectivul este de a identifica unele principii și de a provoca totodată un dialog care să rămână deschis pentru toți actorii implicați.

Analiza bibliografiei, studiile de caz, precum și observarea continuă și directă a unui cartier care întrunește condițiile necesare extrapolării concluziilor, au fost principalele metode de studiu.

În această etapă a cercetării au fost analizate câteva proiecte rezidențiale importante, dezvoltate în Europa și în lume, ceea ce a permis formularea concluziilor privind rezultatele anticipate și recunoscute ale acestor proiecte, ca și previzionarea modului de completare a imaginii, în continuă schimbare, a orașelor.

Relaționarea complexă a obiectelor și ansamblurilor noi, fie cu un mediu a cărui formă este supusă transformării, fie cu un context ceva mai stabil, cu posibilități de transformare din ce în ce mai limitate, dar a cărui semnificație culturală este deja evidentă, rămâne un domeniu de cercetare deschis, în condițiile unor abordări originale și marcante.

Imaginea viitoare a orașelor nu mai este o ficțiune. Așa cum afirmă Bjarke Ingels, unul dintre cei mai importanți arhitecți din tânăra generație, nu trebuie să așteptăm ca orașele să se schimbe de la sine, cândva, într-un timp ce va să vină. Trebuie să ne asumăm această schimbare și nu doar în plan teoretic. Fiecare infrastructură existentă poate deveni o provocare, ea poate să capete valențe noi, o imagine nouă și poate avea șanse să devină chiar un simbol.

Rămâne de concluzionat în ce măsură cartierele dormitor pot fi abordate ca o astfel de infrastructură – suport al transformării.